



UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

**Joannis Pierii Valeriani Bellunensis Hieroglyphica, Sive De
Sacris Ægyptiorum Aliarumque Gentium Literis,
Commentariorum Libri LVIII**

Valeriano, Pierio

[Lipsiae] ; Francofurti Ad Moenum, 1678

Dena.

urn:nbn:de:hbz:466:1-14259

Quinquaginta atris immanis biatibus hydris.

Ad hoc etiam facit quod Hesiodus novem inquit noctes Jovem cum Mnemosyne jacuisse, unde Musarum prolem susceperit. Oportere enim, ajunt interpretes, eum diu studiis incumbere, qui sit mos aliquod ingenii atque doctrinae memorabile testimonium relicturus.

Nam decem Bos lucra per annos

Parturit, ingentem prolem paritum, niteusque

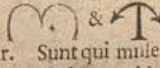
Dentis ebur, decora ampla virum, decora ampla Deorum.

DENA. CAP. XXVII.

POSTquam igitur digiti tres inferiores triplici decursu ludi sui partes peregere, athletas nunc spectabimus: pollices quippe, indici unumquemque suo commissos: varia quorum colluctatio a lava theatri parte per decadum campum, altera vero ad dexteram lucta per numerosissimam chiliadum arenas exercebitur. Erit igitur conflictus primus lava index in primam pollicis sui suffraginam unguem affigens, quem attractus pollex ita urgeat, ut colluctatorem strangulatione quadam elidere videatur. Hieroglyphicum hoc denarium, alterum vero ad dexteram millenarium recensebit. De denario locus patet apud Apulejum Apologia: *Si triginta annos pro decem dixisses, posses videre pro computationis gestu errasse, quos circulate debueras digitis aperuisse.* Quo vero pacto digiti tricenario peracta, vel incumbente, decem linearum quae in plano ducendae essent, hieroglyphicum esse. Puto ego hunc exprimere voluisse denarium numerum: cujus scilicet denae unitates per lineas totidem significari, tanquam per puncta, solitae essent, quae apud Aegyptios ejusmodi tantum figura comprehendebantur: compendiosam enim rationem aliquam in numerorum notis nationes omnes, quaeque suam excogitarunt. Omnino enim codices quos inspexi, omnes eo loco mendosi sunt, praesertim impetrilli, qui sic habent, *γραμμὴ ὀρθὴ μία ἀμὰ γραμμὴ ἑπτακαμυβὴν δέκα γραμμάς ἑπταπένδαι σημαίνουσι.* Sed & in manuscriptis aliquid desideratur, quorum minus corrupti ita habent, *γραμμὴ δεξὴ μία ἀμὰ γραμμὴ ἑπτακκλημυβὴν ἢ δέκα γραμμάς ἑπταπένδαι σημαίνουσι*; quorum haec est sententia: *Linea una recta, una cum altera superne sibi adscita linea vel hic vacuum) vel decem lineas planas significant.* Puto autem lineas illas ita ducendas T. Nam aliquid simile apud nos est cum linea plana superne ducta, cui puncta numeralia subjiciantur, quae singula unitates ostendant, duplicatum numeri tantundem significat, quot sunt signa, quae planae illi lineae subdita conspiciuntur, ut IIII V I R pro Sex. vir, & Decemvir. In Aegyptiaco vero signo, superior illa linea producta ostendere videtur, licet una tantum signata sit. x. tamen sibi unitates adsciscere. Quod vero de duplicandis punctis dicebamus, multis potest veterum inscriptionibus confirmari, sed unam tantum exempli loco ponam, quae Venetiis apud clarissimum virum Danielem Kanerium Senatorem, antiquo lapide ita notatam inspexi, IIII V I R. quod tantundem est, ac si DECEM VIR scriptum esset. Intelligendum enim est puncta illa quatuor, linea illa superne ducta, duplicari. Quod vero ad Horum attinet, id ideo appositum, ut castigatiorem codicem quaerendum admonerem. Nec me latet Probum de notis antiquorum, ejus lineae superne ductae signum ad millenarium usque provehere: sed in eo libro multa sunt multorum arbitrio, atque etiam errore, inculcata, neque rei cuiuspiam sana intelligentia magis nostro tempore desideratur, quam inscriptionum ejusmodi vera cognitio. Ad id vero quod supra lava pollicem indici, quippe decadas chiliadibus, respondere aserebamus. Romani quoque ad Aegyptiorum, Chaldaeorum, Persarumque imitationem, cum decem significarent, per x. duplicem literam suam, quod deusatio, qua insignis est, locutionem denarii saperet, mille facturi, litera eadem in suo jure conservata, capite tantum a dextera lavaque oppositis semicirculis, cujusmodi alii apostrophos, alii, ut Victorinus, Sicillos appellaverunt (est enim sicilicus ponderis certi mensura, quae signo hoc o figuratur) conjungere: ac ita ex X. litera, ut dictum est, sua, O millenarium hieroglyphicum tormavere, uti quo gestu lavae digiti decem ostendunt, eodem dexterae mille proferunt. Quamvis Priscianus, qui nihil non arrogat Graecitati, id secundum Atticos, quibus *χίλια* mille sunt, factum velit: atque ideo veluti illi ad hunc numerum prima tantum nominis litera usi sunt, quippe x. ita nos M. pro mille posuerimus.

X. nota a
pud Roma
nos atque
picio.

fuerimus. Sed hoc non vincit, quin notam eam, quam supra posuimus, a sua potius litera, quam a Quindena-
græcæ Romani desumpserint. Non est autem hic prætereundus Ciceronis locus, epistola ad Tili-
ronem, quæ incipit: Quid igitur; non sic oportet? ubi in vulgatis codicibus scriptum, Hælluo nequissi-
mus sestertia CC. dabat, nullo aprico horto, nullo emissario, nulla maceria, nulla cassa. In veneranda an-
tiquitatis codice bibliothecæ Medicæ, ita Florentiæ scriptum observavi: Hælluo nequissimus H-S. multitu-
dinem aci-
norum.

Idem in antiquis inscriptionibus indicant  de quibus loco suo, ubi quinquagena-
rii numeri hieroglyphicæ profecerunt. Sunt qui milenarium, per miliaria spicæ hieroglyphi-
cum indicent, neque quidem authores absunt, qui genus id segetis nomen a maximo granorum nu-
mero, mille scilicet, accepisse tradant, ut in spica dictum.

XI. XII. & reliqua. CAP. XXVIII.

His igitur eo gestu constitutis, ubi accidisset ut denariis reliqui etiam numeri infra x, adjungendi
essent, trium illi, ut ostensum est, inferiorum digitorum flexionibus porrectionibusve signifi-
cabantur: Undenarius quippe, indice ac pollice pro decem circulatis, auriculari mox eo loco, ubi
unum significat, adflexo: Duodenarius, firma denarii circulatione permanente, annulari ad auri-
cularem adjecto. Ita reliqui numeri usque ad unum de viginti prout per inferiores digitos osten-
di, satis explicatum.

XVI. CAP. XXIX.

Quoniam vero sextodecimus numerus inter hos collocatus, ejusque significatio magni apud
Egyptios momenti fuit, & jam constat numerum eum per medium molliter inflexum, & indi-
cem & pollicem circulos significari: nunc quid ipse sibi velit numerus, videamus.

VOLUPTAS. CAP. XXX.

Sane quidem Egyptii Sacerdotes per ejusmodi numerum eo, ut verisimile est, gestu signatum, vo-
luptatem præcipue Veneræam indicabant. Ab eo siquidem annorum numero adolescentuli ad
muliebres consuetudines, & oblectamenta nequitia inceptant animum applicare, licet ad ter septi-
mum usque annum semen infecundum esse dicit Aristoteles. Quod si prolificum sit, vel exigua, vel
imperfecta generari autumat. A bis septimo autem anno pruritu Veneris incitari vult, a quo etiam
tempore pubescere primum incipit, stirpesque imitari, ut Alemæon Cratoniata ait, quæ semen latu-
ræ florescunt prius. Atque hic ille est ætatis flos, de quo sæpius apud authores, ut apud Terentium:
Anni? sedecim, ætatis flos ipse. Et Ovid. Philosophiæ istiusmodi non ignarus, cum Narcisum osten-
dere vellet ejus jam ætatis, ut amoribus dare operam posset, ait:

Jamque ter ad quinos unum Cephisius annum
Addidit.

Indicium autem incepti coitus est vox crassior & inæquabilis, quæ secunda fere omnibus hebdo-
made, vel saltem incipiente tertia, evenit, & subalaris odor. Aristoteles id τριφυλλειν appellat. Antiqui
nostri, ut Censorinus ait, Hirquitallire dixerunt, & quibus corpus olere incipiat, Hirquitillos. Nam
annorum quatuordecim vel τεσσαράκοντα, vel τεσσαρον appellabant, ad sexdecim vero τεσσαρον, ut Terentia.
num illud obiter interpretemur, Postquam is excessit ex ephibis, quamquam τεσσαρον quoque unica
locutione Græcis dicitur de grandiore jam adolescentia. Ad stipulantur huic Egyptiorum commen-
to Astronomorum traditiones super ætatum affectibus: illi enim Lunam ad quintum usque annum
infantem propemodum ducere dicunt; decennium inde Mercurio adscribunt unde illud ejus æta-
tis

In Eunuchis
Ovid. Me-
tam.
Ad verbum
ex Censori-
no cap. 4.
Hircorum
more coitu
appetere.
Censorinus
ibidem Puer-
um, vel pu-
berem.